

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Dla Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

Poś

CENA PRENUMERATY:

miejscowych i zamiejscowych	Rb. 6.—
Rocznie	3.—
Półrocznie	1.50
Kwartalnie	50
Miesięcznie	50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa, Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
 Redaktor przyjmuje od god. 7-ej do 8-ej wieczorem.
 Redakcja nie wprasza: za artykuły, nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja. Wypłacać nie będzie. Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierzbowa 8, Dom Handlowy L. i E. Metel i S-ka Krad. Fried. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116, w Moskwie L. i E. Metel i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Somołowie W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-aj 40 k. Reklamy i Nekrologa za wiersz 20 k. Nadstawane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Reprezentacją „Gonia Częstochowskiego” na Zawiercie objęta księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”.

Prenumeratę na „Gonia Częstochowskiego” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje p. **J. Kolesiński**.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedziele i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Neapol i Wezuwusz; Leniuch.** Oddział II. **Moc przed Narodzeniem** (dram.); **Anioł wioski** (dr.)
 Oddział III. **Współczesny Wojownik** (w kolorach); **Niemify spadek; Wisząca lampa.**

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Kupony do łoży po 75 kop. Gala-rja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płacą połowę.
 Dyrektor **B. Zarzecki.**

B I L A N S

Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu

Stan czynny.

na dzień 1 Lipca 1908 r.

Stan bierny.

Kasa	4723	52	Kapitał Obrotowy	25730	—
Weksle Zdyskontowane	104406	60	Lokaty	107617	—
Weksle Protestowane	185	02	Rachunek Przekazowy	65636	03
Pożyczki na zastaw papier, procent, i przedm. wartość.	1505	—	Korespondenci „Conto Loro”	4444	18
Otwarte kredyty zabezp. pap. procent, i przedm. wartość.	7478	31	„Conto Nostro”	327	54
Korespondenci „Conto Loro”	47173	04	10% wkłaski członkowskie do zwrotu	2610	—
„Conto Nostro”	42130	23	5% podatek skarbowy	97	92
Ruchomości	599	—	Sumy przechodnie	364	63
Wydatki do zwrotu	233	—	Procenty i prowizja	9171	32
Koszty Handlowe	4788	26			
Procenty i prowizja wypłacone	1962	91			
Waluty zagraniczne	718	93			
	215898	82		215898	82

Buchalter **T. Pliszka.**

A. Bezę, Jelowiaki, Siennicki.

„BANK” Częstochowskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu

II Aleja Nr 20, Telefon Nr 100.

Załatwia wszelkie interesy bankierskie, przyjmuje oszczędności i lokaty terminowe, placąc do 6%. Wydaje pożyczki na zastaw towarów, oraz sprzedaje pożyczki premjowe na b. dogodnych warunkach.

Powiatowy lekarz weterynaryi **Mieczysław Baranowicz**

leczenie chorych zwierząt; próbnę, zapobiegawcze i ochronne szczepienie. Teatralna 38.

Lekarz-Dentysta **M. GREJNIEC**

Lenzenie, plombowanie, czyszczenie, wyjmowanie zębów bos. ośia. Zęby sztuczne bez podniebienia, prostowanie krzywo-rosnących zębów.
 Miejsce Nr 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufolda, telefon Nr 108.

KALENDARZYK.

15 Lipca.
 Miana chrześcijańskie: dziś Henryka, jutro N. M. P. Skaplernej, Andrzeja.
 Zachód słońca: godz. 3 m. 58, wschód godz. 8 m. 15.
 Ubyło dnia: 0 godzin 26 minut.
 Wiedomości historyczne: 1410. Pogrom krzyżaków pod Grunwaldem i Tannenbergiem. — 1854. Przyłączenie Astrachanina. — 1870. Francja wypowiada wojnę Prusom.

Ankieta

w sprawie mieszkania robotniczego na Wystawie przemysłowo-rolniczej.
 Na ankietę zamieszczoną w Nr 176 „Gonia Częst.” w kwestji urządzenia mieszkania

robotniczego na projektowaną Wystawę przemysłowo-rolniczą, kreślę tych kilka słów w myśl iż może choć w części przyczynić się do wyjaśnienia w kwestji urządzenia wzorowego mieszkania robotniczego. Sama inicjatywa urządzenia wzwij wzmiankowanego mieszkania, powinna być przyjęta z sympatją przez ogół robotniczy. Jedną z kwestji najbardziej palących u nas jest bez wątpienia kwestja mieszkań robotniczych. Lecz jako robotnik i mieszkający w środowisku robotniczym, jestem z góry przekonany, że urządzenie mieszkania robotniczego na Wystawie przemysłowo-rolniczej sięby odpowiadało warunkom praktycznym i w ogóle potrzebom kulturalnym nie przyniesie tej korzyści tym, dla których jest przeznaczone. A przyczyn składa się bardzo dużo co poniżej wyjaśnię.

Być może iż spotkam się z zarzutem że kwestja ta poniekąd jest już przez pewną część robotników przesądzona. Na walnem zgromadzeniu Tow. pożyczkowo-oszczędnościowego do którego członkowie rekrutują się przeważnie z klasy pracującej, na wniosek robotnika p. Zagórskiego po udzieleniu subydjum w sumie rb. 200 na urządzenie wzorowego mieszkania, jak mieszkają nasi bracia zagranicą, wniosek ten został przyjętym przez aklamacje. A zatem tem samem wypowiedziata się pewna część robotników za urządzeniem mieszkania robotniczego, niezdając sobie narazie sprawy, i za-

pewne sam wnioskodawca nie zastanawiał się głębiej nad tą sprawą.

Urządzenie wzorowego mieszkania robotniczego wewnątrz musi odpowiadać warunkom higienicznymi i ogólnym zewnętrznym. Nie może być mowy o urządzeniu mieszkania czystego i higienicznego tam, gdzie się mieści 150 rodzin robotniczych w jednym domu nie licząc sublokatorów (Junga, Krakowska). Skutek jest ten, że rodzina, która radość starań by mieszkać czysto, nie jest w możności tego przeprowadzić, podwórze, schody, korytarz są brudne i cuchnące a na to pojedynczy lokator nie nie poradzi. Nadto w tych domach-koszarach skutkiem przeludnienia brak powietrza. Duże domy koszarowe zazwyczaj składają się z części frontowej i oficyny, skoro podwórze jest niewielkie a zewsząd otoczone jest domem powstaje jakoby studnia w której powietrze nie ma prawie zupełnie przewiewu. W ten sposób powietrze jest zatrute miazmatami ustępów, śmietników i rynsztoków, gdzie ten ostatni zastępuje i śmietnik i bardzo często ustęp (Ostatni Grosz) to powietrze takie dostaje się do mieszkań, a ludzie oddychają tem zgnilem i zepsutem powietrzem. W dodatku do takiej studni-podwórza słońce nie ma dostępu, jest tysiące mieszkań z oficynach które prawie zupełnie nie mają słońca a przecieć promienie słoneczne są najsukateczniejszym środkiem oczyszczania powietrza z zarazków. Z jednej więc strony od podwórza oknami wchodzi powietrze zgnile, z drugiej przez drzwi dostaje się również zepsut: ściennych korytarzy. Skutek jest taki, że wchodząc do podobnego domu czujemy od razu sabbieży wpływ tego zgnilego powietrza, a człowiek nie przyzwyczajony zemdleć może, oddychanie takiem powietrzem jest wprost zabójcze a zwłaszcza dla organizmu młodego dziecka, które jak ro-

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Wyroby gumowe Rosyjsko-Amerykańskiej fabr. w Petersburgu.
 Płyty z przekładkami z siatki mosiężnej.
 Klapy, węże, pasy gumowe. — Armatury kauczukowe.

Zakład Artystyczny i Szlubiarsko-Kamienniarzski
 Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 Aleja III dom wlewan.

**Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.**

Tanio sprzedaje nieruchomości i place w ulicach: Teatralnej, Warszawskiej, Małej, Centralnej, Krótkiej, Cerkiewnej, św. Stanisława, II i III-ej Alejach, Mickiewicza, św. Rocha, św. Barbary; w Rakowie, Sosnowcu, Radzisku, willa w Kamińsku; różne młyny wodne etc. Tamże lokata kapitałów, oraz sprzedaż, zamiany, dzierżawy wszelkich majątków ziemskich w Królestwie, Litwie, Rosyji i zagranicą.

**NESTLE'S
MACZKA MLECZNA**

Od przeszło 40-tu lat polecana przez największe powagi lekarskie całej kuli ziemskiej.

Krawiec Męski H. WNUK
przeprowadza się z dniem 15 Lipca z ul. Mikołajewskiej w Aleję II № 24, róg Teatralnej.

„Arystokratyna”

Odnaczona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem Lotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznego i ożewiającego, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniącą biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pieg, zmarszczki, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
**APTECZNYM
Wacława ORZEŁ**
w Częstochowie, III Aleja № 48.

**WARSZAWSKI
Browar Parowy
„E. Reyeh Synowie”
POLECA**

znane z dobroci, czystości i siły:

Jasne (pił. naskie)
Ciemne (Zakopiańskie)
Bawarskie (zdrowia).

Na wypłatę, blisko stacji kolejowej 10-od morgowe działki ziemi żytniej, dobrej po 115 i 230 rubli za morg. Wiadomość w Biurze „Renometr” Aleja III 60-ty.

Rowery

z oryginalnych części francuskich najtaniej.

**T. KURASIEWICZ
Częstochowa.**

E. Bieniaszewski
oprawa obrazów, sklep w Alei III Nr. 50 vis à vis powiatu. Przyjmuje do oprawy obrazy portrety i fotografie. Posiadam na składzie duży wybór listów, z pierwszorzędnymi firm warszawskich w najniższych cenach. Roboty wykonywane solidnie i gustownie. Ceny umiarkowane. 305—150—9

Sklep spożywczy do sprzedania w każdej chwili. Ulica Św. Barbary № 18.

Ogród „Halinów” Władysława Zawady, Szkolna № 20.
Otwarty codziennie. Wejście bezpłatne. Sezonowa wystawa róż, drzewek owocowych.

S! Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
**Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych**
ogz. od 1878 r.

POLECA
Wina Szampańskie

Vve Pommery—„sec” i „Americain”
Moet & Chandon—„White Star” i „Cremaut d'Ay Rosé”
G. H. Munnu & Co.—„Extra Dry”
Louis Roederer—„Carte Blanche”
Vve Cliquot—„England”
Heidsieck & Co.—„Monopol” i „sec”
Teofil Roederer—„Carte Noire” i „Crystal”
oraz **Doyen & Co** i **Louis de Bary.**

**IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.**

Specjalność firmy

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ”
aptekarsza St. Wągrowskiego w Częstochowie, Aleja III № 62, tel. 31.

Podaje do ogólnej wiadomości, że tam tylko jest woda z fabryki „Zdrój” gdzie są umieszczone sztydki. Syfony i flaszki bez etykiet nie pochodzą z fabryki „Zdrój”. Proszę o zwrócenie na powyższe uwagi. Poleca się Lemoniady owocowe na sposób Lanina przyrządzane po 12 kop. z flaszki oraz wody stołowe: **Narzan** i **Gieshübler**. Wszystkie wody mineralne ściśle podług analizy przyrządzane na wodzie destylowanej.

Żądać wszędzie wyrobów fabryki „Zdrój” i zwracać uwagę na firmę.
Na żądanie dostarcza się wody i Lemoniady na zebrania i zabawy.

**Odróżnić
od kremu i t. p.**

Zgęszczone **mydło francuskie** w tubach zupełnie neutralne, (wolne od alkali)

METAMORFOZA
„Mont D'or” (świadczenie ochronne za № 34408).

cieszy się olbrzymim powodzeniem w całej Europie
jako najlepsze

przeciwko wszelkim chrapawatościom skóry, przyszczo, piegom, opaleniu i t. d.

Metamorfoza „Mont D'or” nadaje skórze twarzy, szyi, ramion i rąk niezwykłą piękność: delikatność, elastyczność, miękkość aksamitu, przejrzystość i aromat żywych kwiatów, należy Myć się zgęszczonym mydłem francuskim w tubach „Metamorfoza Mont D'or” a wówczas okażą się zbytecznymi wszelkiego rodzaju kremy bezwartościowe, pasty i t. p. 886—1—1

Skład główny przy hurtowym składzie materiałów aptecznych
S. M. Goldberg, Warszawa, Rymarska 6.

Medal Złoty — Hors Concours

ASTHMA i KATARY

Leczą się przez użycie **CYGARETEK i PROSZKO ESPIC**

DUSZNOSC, KASZL, ZAKATARZENIE, NEURALGIE
Fungator do narkozom piersiowego jest najskuteczniejszym środkiem do leczenia chorób organów oddechowych. — Przyjęty w szpitalach francuskich i zagranicznych. — We wszystkich znaczących aptekach Francji i zagranicą. — Sprzedaż hurtowa w Warszawie 240, ulica Światła—Leczawca, 20.
Trzeba wymagać własnoręcznego podpisu na każdej sztorze jak ulok.

Cała posesja
położona blisko dworca dróg żelaznych: War. Wied. i Herbskiej, zabudowana oficynami o 16 prz. waznie większych pokojach z ogrodem, za **960 rubli** razownie, jest do wydzierżawienia na czas dłuższy od 1 Października r. b. Oferty: J. Samojlenko w Sosnowcu, Komora Celna. 854 3—2

Różne mieszkania
do wynajęcia zaraz. Ogrodowa 59 i 61. Woda miękka. Wiadomość w sklepie. 836—18—5

Folwark Biała pod Częstochową ma do sprzedania 40 mórg pola i 18 mórg łąk. Tamże wolant do sprzedania. Wiadomość na miejscu. 888

Poszukuję posady zzwajacara zaraz mogą objąć. Oferty w Redakcji dla „Swajcara”. 890 1—1

Młody człowiek ukończywszy Gimnazjum Filologiczne poszukuje korepetycji lub kondycji. Wiadomość Ostatni Grosz Edmund Sojceki. 875—3—5

Piwiarnia z powodu wyjazdu do sprzedania. Ulica Św. Barbary № 14. 880 5—1

Jedyna Chrześcijańska Pracownia Zegarmistrzowska
Franciszka GÓRSKIEGO
długolet. współpracownika pierwszorzędnych firm w Warszawie i zagranicą.
III Aleja № 50 (vis a vis powiatu) Poleca laskawym względem Sz. Publiczności fachową reperację sztorów: kieszonkowych, stołowych i tyków.
Sumienna praca i gwarancja

Wielki wybór gotowych gorsetów od 2 do 25 rubli poleca pracownia gorsetów „**JÓZEFY**”
Częstochowa Al. III róg Szkołna dom p. Wnorońskiej.
Reperacje, pranie, przefasonowywanie 695

Do sprzedania bilard
duży piramidkowy w dobrym stanie. Wzmocnienie w Cukierni Błaszczyńskiego, daw. Rudzki. 878—5